

8.Sınıf TC İnkılap Tarihi Konu Özetleri

- 1.Ünite** : Bir Kahraman Doğuyor
2.Bölüm : Mustafa Kemal'in Hayatı

a. Çocukluğu

Mustafa Kemal, 1881 yılında Selanik'te, Koca Kasım Mahallesi Islahane Caddesi'nde üç katlı evde doğdu.

Mustafa Kemal'in Selanik'te doğduğu bu ev, günümüzde Türkiye Konsoloslğunun bahçesi içerisinde yer almakta ve müze olarak faaliyetini sürdürmektedir.

Bunları Biliyor musunuz?

Mustafa Kemal'in doğduğu ev 1933 yılında Selanik Belediyesi tarafından satın alınarak Atatürk'e hediye edilmiştir.

www.kultur.gov.tr

Babası

1.9 Ali Rıza Efendi

Ali Rıza Efendi'nin soyu Selanik'in eski ailelerine dayanmakta idi. 32 yaşında iken Zübeyde Hanım'la evlendi. Önceleri askerlik görevi yapan Ali Rıza Efendi, uzun süre gümrük memurluğu yaptı. Daha sonra memuriyeti bırakarak ticaretle uğraştı (Görsel 1.9).

Annesi

1.10 Zübeyde Hanım

Zübeyde Hanım, 1857 yılında doğmuş, çocukluğunu ve ilk gençlik yıllarını Langaza'da geçirmişti. Geleneklerine bağlı bir hayat süren Zübeyde Hanım 1923 yılında vefat etti (Görsel 1.10).

Zübeyde Hanım'ın çocuklarından üç tanesi hastalık nedeniyle küçük yaşta ölmüştü. Mustafa'nın en küçük kardeşi Naciye ise on iki yaşında vefat edince Zübeyde Hanım'ın çocuklarından sadece Mustafa ve Makbule hayatta kalmıştır.

Mustafa daha çocuk yaşta iken babası Ali Rıza Efendi vefat eder. Eşinin ölümü ile ekonomik sıkıntı içine düşen Zübeyde Hanım, çocukları ile birlikte kardeşi Hüseyin Efendi'nin Langaza'da kahyalık yaptığı çiftliğe taşınır. Selanik'ten uzaklaşan Mustafa'nın eğitim hayatı yarım kalırken çiftlikte onun için yeni bir hayat başlayacaktır.

b. Öğrenim Hayatı

19. yüzyılda, Osmanlı Devleti sınırları içerisindeki okullarda eğitim birliğinden söz etmek mümkün değildi. Daha çok dinî ağırlıklı eğitim kurumları olan medreseler yaygındı. Bunun yanında Avrupa tarzı eğitim veren modern okullar, azınlıklara ait okullar ve yabancı devletler tarafından kurulan eğitim kurumları bulunmakta idi. Birbirinden farklı müfredatlar uygulayan bu okullar nedeniyle Osmanlı Devlet'inde bir eğitim birliği yoktu.

Askerî okullar ise dönemin en iyi eğitim veren kurumları arasındaydı. Bu okullar ülkenin sorunlarını bilen ve bunu çözmek isteyen vatansever öğrenciler yetiştirmeye çalışıyordu.

Mahalle Mektebi

Mustafa'nın hangi okula başlayacağı anne ve babası arasında tartışma konusu oldu. Çünkü annesi dinî eğitim alması amacıyla mahalle mektebine yazılmasını isterken babası modern eğitim veren başka bir okula yazılmasını istiyordu. Mustafa, annesinin isteği doğrultusunda önce mahalle mektebine başladı, sonra bu okuldaki eğitimini tamamlamadan Şemsi Efendi Mektebine kaydoldu.

1.11 Şemsi Efendi

Şemsi Efendi Mektebi

Bu okuldaki eğitim diğer okullara göre son derece çağdaş özellikler taşımaktaydı. Öğrenciler sıralarda oturmakta ve aktif olarak derslere katılmaktaydı. Derslerde Şemsi Efendi (Görsel 1.11) modern araç gereçler kullanmaktaydı. Babasının ölümüyle Mustafa bu okuldaki eğitimine ara vermek zorunda kaldı. Selanik'e döndükten sonra bu okula devam etti ve okulu başarı ile bitirdi.

Selanik Mülkiye Rüştiyesi (1892)

Annesinin isteğiyle Selanik Mülkiye Rüştiyesine kaydoldu. Ancak asker olmak isteyen Mustafa, bu sivil ortaokula devam etmek istemiyordu. Annesinden habersiz girdiği askerî okul sınavını kazanınca bu okuldan ayrıldı.

Selanik Askerî Rüştiyesi (1894)

Mustafa, annesinin rızasını alarak girdiği bu okuldan Mustafa Kemal olarak çıkacaktır. Çünkü matematik öğretmeni çok sevdiği bu öğrencisine "Benim adım Mustafa, senin adın da Mustafa. Bundan sonra senin adın Mustafa Kemal olsun." diyecektir.

Manastır Askerî İdadisi (1896)

Manastır Askerî İdadisinde Mustafa Kemal'i fikrî yönde etkileyen olaylar ve kişiler olmuştur (Görsel 1.12). Bu kişilerin başında ona edebiyat ve şiir sevgisini aşıl原因an Ömer Naci gelmektedir. Namık Kemal ve Mehmet Emin Yurdakul'un şiirleri ile burada tanışır. Yine tarih öğretmenin etkisi ile Fransız düşünürlerinin kitaplarını da ilk kez burada okumaya başlar. Montesquieu (Monteskiyo), Jean Jacques Rousseau (Jan Jak Russo) ve Voltaire (Volter) gibi Fransız aydınlarının düşüncelerinden etkilenecektir.

Mustafa Kemal, bu okulda öğrenci iken onu en çok etkileyen olay 1897 yılında başlayan Osmanlı - Yunan Savaşı'dır. Osmanlı Devleti savaştan başarı ile çıkmasına rağmen, masa başında yapılan görüşmeler sırasında istediği sonucu elde edemedi. Bu durum, Mustafa Kemal'in vatan sevgisi dolu yüreğinde üzüntüye neden oldu. Çünkü kendisi de bu savaşa gönüllü olarak katılmak istemiş ama başarılı olamamıştı.

Harp Okulu (1899)

Mustafa Kemal Manastır'dan İstanbul'a gelerek Harp Okuluna başladı. Batı'daki gelişmeleri takip etmek için Avrupa'dan dergiler getiriyor, kaldığı pansiyonda Fransızca eğitim alıyordu. Ülke sorunları ile yakından ilgilenmeye devam eden Mustafa Kemal, Harp Okulunu 1902 tarihinde 459 öğrenci arasından sekizinci olarak bitirdi (Görsel 1.13).

1.13 Mustafa Kemal Harp Okulunda

Harp Akademisi (1902)

Mustafa Kemal'in Harp Akademisinde aldığı eğitim, onun hem vatan, millet ve Türklük fikirlerinin olgunlaşmasında hem de Batı'ya dönük "çağdaşlaşma" düşüncelerinin gelişmesinde önemli bir etki yapacaktır. Ayrıca bu fikirlerini arkadaşlarına da anlatması, okulda bu fikirlerini yaymak için onlarla bir gazete çıkarma girişiminde bulunması onun daha o dönemde liderlik özelliklerinin gelişmeye başladığını da göstermektedir. Mustafa Kemal Harp Akademisinden kurmay yüzbaşı rütbesi ile beşincilikle mezun oldu (1905). İlk görev yeri olarak Suriye'nin Şam kentindeki 5. orduya atandı.

Bunları Biliyor musunuz?

Mustafa Kemal'in "*Minber*" adında bir gazete çıkardığını ve 52 sayı yayımlanan bu gazetede ilk defa sansür kelimesinin geçtiğini biliyor musunuz?

www.atam.gov.tr